JHTT-tutkinto 2012

Mallivastaukset

Kokeen osa III ’Tuloksellisuus ja arviointi’,

Kysymykset 1-4

Osan kysymyksiin 1-4 annetut oikeat vastaukset antavat yhteensä 4 pistettä

Kysymyksiin 1-4 vastaamiseksi suositeltava aika yhteensä 120 min.

Ellet vastaa koneellisesti, kirjoita selvällä käsialalla, kiitos!

1. Vastaa kuhunkin neljästä osakysymyksestä 1.1.-1.5. viivoin osoitettuun vastaustilaan.

(0,75 pistettä, suositeltava ajankäyttö 20-25 min.)

Kun otetaan huomioon VM:n raportissa *Kohti strategisempaa, kevyempää, poikkihallinnollisempaa ja yhtenäisempää tulosohjausta* (2012) tehdyt viisi keskeisintä ehdotusta, mitkä ovat ne vallinneet epäkohdat ja ongelmat, joiden lievittämiseen ehdotusten voidaan ymmärtää tähtäävän?

1.1. Tulosohjauksen periaatteiden yhtenäisyys

Tulosohjauksen kehittämishankkeen erääksi tehtävistä on mainittu ministeriöiden ja niiden alaisen hallinnon välisen tulosohjauksen kehittäminen niin, että hallinnonalan virastojen, laitosten ja alue- ja paikallishallinnon tavoitteilla olisi entistä tiiviimpi suhde koko valtioneuvostotason ja myös asianomaisen hallinnonalan tavoitteisiin. Myös tavoitteiden asetannan ja tulosraportoinnin tulisi parantua. Kehittämistarpeiden tyydyttämiseksi kuvattaisiin entistä selkeämmin tärkeimmät niistä yhteiskunnallisista vaikuttavuustavoitteista, jotka kukin ministeriö on kiteyttänyt hallitusohjelman pohjalta. Tärkeäksi kehittämistarpeeksi on koettu myös se, että selvästi entistä paremmin turvattaisiin yhtäältä tavoitteenasettelun ja toisaalta talousarvion yhteydessä tapahtuvan rahoituspäätöksenteon välinen kytkentä.

1.2. Hallitusohjelman ja budjettiohjauksen kytkeytyminen toisiinsa

Tarpeelliseksi arvioituihin kehittämislinjoihin lukeutuu se, että kansliapäällikkökokouksen rooli korostuu hallitusohjelman toimeenpanoon liittyvässä yhteensovittamisessa. Tarpeelliseksi on katsottu myös hallitusohjelman seurannan yhdyshenkilöverkoston vahvistaminen ministeriöissä virkamieskoordinoinnin muotona. Samoin korostuu ”Senaattoripalvelu” sähköisenä seuranta-alustana, jonka sovittamista yhteen NETRA-järjestelmän kanssa myös korostetaan. Hallituskausilla 2003–2011 toteutettujen politiikkaohjelmien arvioidaan jääneen ongelmallisiksi resurssipuitteiltaan ja liian erillisiksi budjettiprosessista. Vaalikaudella 2011–2015 politiikkaohjelmat on siksi korvattu valitsemalla hallitusohjelmasta koko valtioneuvostolle yhteiset painopistealueet, ”strategiset politiikkakokonaisuudet”. Tuolta pohjalta on kehitetty hallitusohjelman strateginen toimeenpanosuunnitelma (HOT) sekä hallitusohjelman toimeenpano- ja seurantamenettely. Keskeisenä kehittämistarpeena on ilmennyt myös se, että keskityttäisiin strategisesti tärkeimpiin tavoitteisiin.

1.3. Siihen saakka käytetyn tulosprisman koostumus, esitystapa ja luonne

Aikaisemman tulosprisman on arvioitu jääneen puutteelliseksi ajatellen sitä, että riittävästi kuvattaisiin yhteisiä (valtioneuvosto- tai ainakin hallinnonalatason) tavoitteita ja sitä kautta edistettäisiin ohjauksen poikkihallinnollisuutta.

1.4. Tulosohjauksen kuormittavuus ja sille asetettavat strategiset tarkoitusperät

Siihenastinen tulosohjaus on arvioitu puutteelliseksi liian lyhytjänteisenä. Siksi tulosohjauksen hallitusohjelmalähtöisyyttä halutaan vahvistaa ottamalla käyttöön kaikilla hallinnonaloilla tulosohjauksen hallituskausittainen sykli. Tarkoituksena on ottaa käyttöön kattavasti strategiset vaikuttavuustavoitteet, jotka pohjautuisivat mahdollisimman laajasti hallitusohjelman tavoitteisiin ja joiden toteutumista myös seurattaisiin ja arvioitaisiin. Hallituskauden kuluessa ”välivuosina” tulossopimuksia uudistettaisiin tarpeen mukaan kevennetyssä tarkistusprosessissa.

1.5 Määrättyjä seikkoja – esim. henkilöstöä, tietohallintoa ja tilatehokkuutta – koskevien tavoitteiden siihenastinen yhtenäisyys

Asianomaisen raportin laadintahetkellä voimassa olleet ”valtiokonsernin” yhteiset tavoitteet pohjautuivat paljolti valtioneuvoston periaatepäätökseen pysyvistä toimintamenosäästöistä (2010). Tarkoituksena on se, että tulevaisuudessa yhteiset hallinnolliset tavoitteet voitaisiin asettaa osana kehyspäätöstä, jonka jälkeen ne koskisivat kaikkia hallinnonaloja ja niiden tekemiä tulossopimuksia. Tällä tavoin edistettäisiin yhteisten hallinnollisten tavoitteiden saavuttamista ja

kevennettäisiin prosesseja. Konserniraportoinnin hajanaisen tietopohjan yhtenäistämiseksi ehdotetaan perustettavaksi valtiovarainministeriöön valtion raportoinnin ohjausryhmä, johon kuuluisivat edustajat keskeisimmiltä "valtiokonsernin" raportoinnin avaintahoilta.

2. Kuntaliiton hallitus hyväksyi 8.6.2011 suosituksen "Vaikutusten ennakkoarvioinnista kunnallisessa päätöksenteossa". Tarkastele vastausta varten varatussa kohdassa, miten suositus suhteutuu JHTT-vaatimuksiin kuuluvaan vuonna 2006 annettuun suositukseen arvioinnista kunnissa.

(0,5 pistettä, suositeltava ajankäyttö 10-15 min.)

Taustatietona tarjotaan seuraava ote mainitusta vuonna 2011 annetusta suosituksesta:

Suosituksessa esitetään, että

1. Kun päätösesitysten vaikutuksia arvioidaan ennalta, päättäjien tulee tarkastella useita erilaisia vaikutuksia samanaikaisesti ja kokonaisvaltaisesti. Päätöksiä valmisteltaessa ja tehtäessä tulee ottaa huomioon, miten ne vaikuttavat kuntalaisiin, ympäristöön, organisaatioon ja henkilöstöön sekä talouteen.
2. Päätösesitysten vaikutusta tulee arvioida sekä lyhyellä että pitkällä aikajänteellä päätöksestä riippuen. Vaikutuksia voidaan arvioida esimerkiksi budjettivuoden, valtuustokauden tai valtuustokauden ylittävällä aikajänteellä.
3. Kuntaliitto suosittelee, että päätösesityksissä ja tavoitteita asetettaessa esitetään vaihtoehtoja ja valmistelijan esityksen rinnalle nostetaan ainakin nollavaihtoehto, jossa on kuvattu, mitä

tapahtuu, jos asialle ei tehdä mitään. Vähin vaatimus on se, että tehdyn päätösesityksen vaikutukset arvioidaan, jos vaihtoehtoisia päätösesityksiä ei ole mahdollista tehdä.

4. Kunnan on tarpeen linjata itselleen, mitkä päätökset vaativat ennakkoarviointia ja keskittyä arvioimaan vain niitä päätöksiä ja tavoitteita, joilla on merkittäviä vaikutuksia. Kunta voi tehdä listan siitä, millaiset asiat on tarpeen ottaa ennakkoarvioinnin kohteeksi.

Tarkastustoiminnan lisäksi myös arviointi on oleellinen osa kunkin kuntakonsernin johtamista. Sen tarkoituksena on saada kuntakonserniin kuuluvat yksiköt ja toiminnot toimimaan strategian suuntaisesti ja samalla myös tehokkaasti. Arviointi- ja tarkastustoiminnan tulisi konsernissa muodostaa kokonaisuus, jota koordinoidaan ja kehitetään kattavasti. Kuntien ja kuntayhtymien valtuustoilla on keskeinen rooli arviointi- ja tarkastustoiminnan koordinoinnissa ja kehittämisessä. Kuntaliiton suosituksen tarkoituksena on vahvistaa valtuutettujen arviointityöskentelyä. Kunnassa arviointi perustuu kuntalain mukaiseen arviointivelvoitteeseen. Valtuusto hyväksyy kuntalain 65 §:n mukaan kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet talousarviossa ja -suunnitelmassa ja asettaa tavoitteita myös esimerkiksi strategioita ja toimenpideohjelmia vahvistaessaan. Kuntalain 71 §:n mukaan valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi on tarkastuslautakunnan tehtävänä. Kunnan arviointijärjestelmään sisältyvät valtuuston ja lautakuntien sekä toimintayksiköiden arviointimenettelyt. Tarkasteltu suositus kuvastaa strategisten kysymysten, vaikuttavuuden sekä nimenomaan strategisesti asetettujen vaikuttavuustavoitteiden toteutumiseen liittyvää arviointia. Uuden suosituksen mahdollisesti antamaan lisäarvoon kuuluvat erityisesti seuraavat elementit: (1) vaihtoehtoistarkastelujen korostaminen, (2) huomion keskittäminen valikoiden erityisesti olennaisimmiksi katsottuihin seikkoihin sekä (3) erilaisten aikajänteiden soveltaminen. Suosituksen taustalta voidaan jäljittää

vastaavasti vaihtoehtojen jättämistä vaille tarkastelua, strategisen otteen hapuilua tai puuttumista, yksityiskohtien erottumattomuutta oleellisimmista seikoista sekä yksiarvoisten, vaihtoehdottomina esitettyjen ratkaisumallien tiettyä ylivaltaa.

3. Julkaisun Ahonen, Tala ja Hämäläinen (2009) kirjoittajat erittelevät politiikkatoimien vaikuttavuusarviointia maassamme. Vastaa asiaa koskeviin seuraaviin kysymyksiin. (1,25 pistettä, suositeltava ajankäyttö 35-40 min.)

3.1. Vertaile tiivistetysti toisiinsa arviointitoimintaa niillä 3-5:llä yksittäisten ministeriöiden hallinnonaloilla, joilla arviointitoiminta ilmenee raportin mukaan kaikkein laajimpana ja aktiivisimpana esimerkiksi arvioinnin päämäärien, metodien ja painotusten kannalta.

Arviointitoiminta on vanhastaan kiteytynyttä ulkoasianministeriön kehitysyhteistyön vastuualueella, joka ei toki kuitenkaan kuulu valtiontaloudellisesti suurimpiin valtioneuvoston vastuusektoreihin. Erityisen monia ja hyvinkin kiteytyneitä arvioinnin aloja esiintyy opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla, kohteena erityisesti kukin koulutusjärjestelmän taso ja tiedepolitiikka ohjelmineen ja hankkeineen. Laajaa mutta ilmeisesti epäyhtenäisempää arviointi on sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalla. Tämä johtuu niin sosiaalialan ja terveysalan huomattavasta erillisyydestä toisiinsa nähden että asianomaisten hallinnollisen järjestelmien suuresta eriytyneisyydestä ja epäyhtenäisyydestä. Valtiovarainministeriöllä ja valtioneuvoston kanslialla on kummallakin tärkeitä arviointitehtäviä, mutta kumpikaan ei ole kohonnut selkeästi erottuvaksi arvioinnin yhteen sovittajaksi, jollaista maassamme ei siksi ole. Uudemmista arvioinnin alalla edenneistä tahoista mainittakoon oikeusministeriön hallinnonala erityisesti lainsäädännön

vaikutusten ennakkoarvioinnin piirissä. EU-arvioinnin keskeisin ala maassamme koostuu koheesiopolitiikasta, jonka parissa työskentelevät useatkin valtioneuvoston ministeriöistä.

3.2. Millaisia päätelmiä kirjoittajat esittävät maamme valtioneuvoston siihenastisesta halukkuudesta, valmiudesta ja aktiivisuudesta saattaa arviointitoiminta valtionhallinnossa yhtenäisen yhteensovittamisen kohteeksi? Käsite valtioneuvosto tarkoittaa tässä yhteydessä maamme hallitusta eli ministeristöä. Maassamme on vastikään esitetty edelleen jatkovalmistelun kohteena oleva tietty ehdotus. Jos se toteutetaan, jopa lakkautettaisiin valtioneuvoston perinteiset ministeriöt. Sen sijaan siirryttäisiin selvästi tähänastista yhtenäisempään valtioneuvoston organisointiin. Miten katsoisit tuon mahdollisen muutoksen muokkaavan edellytyksiä arviointitoiminnan yhteensovittamiseen?

Keskitettyihin ratkaisuihin ei ole menty eikä niitä sen enempää ole koetettu saada määrätietoisesti aikaan esimerkiksi arvioinnin yhteensovittamiseksi – lähinnä valtioneuvoston kanslian tai valtiovarainministeriön toimin tai niiden molempien yhteistyönä. VTV:n arviointiroolia rajoittaa se, ettei virasto virallisesti voi kutsua arvioinniksi sitäkään osaa tuloksellisuustarkastuksestaan , jolla on samankaltainen metodipohja kuin arviointitoiminnalla. Kirjoittajat asettuvat pääasiassa varovaisen, pääasiassa informaatio-ohjaukseen perustuvan arviointia koskevan yhteensovittamisen kannattajiksi. Toistaiseksi ei ole kelvollisesti tiedossa, mitä arviointeja ministeriöiden hallinnonaloilla on harjoitettu, harjoitetaan ja kenties käynnistetään. Kirjoittajat katsovat, että puute olisi helpohkosti poistettavissa siten.

3.3. Millä taholla maassamme harjoitettua teknologian vaikutusten arviointia raportissa tarkastellaan? Millaisia päätelmiä kirjoittajat vetävät tuosta arvioinnin muodosta, sen suuntautumisesta ja sen metodiikasta?

Ministeriöistä TEM:n vastuualueella teknologiapolitiikan politiikkatoimien vaikuttavuusarviointi on laajaa Tekesin toiminnan ja VTT:n kapasiteetin ansiosta. Kuluttajapoliittinen arviointikapasiteetti voi tukeutua sektoritutkimuslaitokseen Kuluttajatutkimuskeskukseen (sen siirtyminen piakkoin Helsingin yliopistoon ei kuulunut kysymyksen alaan). TEM:n toimesta on toteutunut myös esimerkiksi energiapoliittisten tointen vaikuttavuusarviointeja. Huomiota kiinnittää se, ettei elinkeinoelämää yleisesti koskevien politiikkatoimien arviointikapasiteettia ole menossa olleesta kehittämisestä huolimatta toistaiseksi kiteytetty institutionalisoiden eikä muutenkaan. Erityisenä teknologian vaikutusten arvioinnin muotona raportissa tarkastellaan myös sosiaali- ja terveysministeriöissä toimivan FinOHTA-yksikön toimintaa, joka kohdistuu terveydenhuollon niin kemiallisten kuin mekaanisten teknologioiden arviointiin erityisesti kustannus-vaikuttavuustarkasteluin.

3.4. Raportin laatijat tarkastelevat myös muun muassa erilaisia ’vaikutusten arviointi’ – menettelyitä kuten ympäristövaikutusten arviointia ja sääntelyn ja sääntelyvaikutusten arviointia. Mikä on JHTT-tutkintovaatimuskirjallisuuden tukema käsityksesi siitä, miten nuo arvioinnin erityiset muodot – englanninkieliseltä yhteisnimitykseltään *impact assessment* – suhtautuvat siihen, varsinaiseen arviointitoimintaan, jota JHTT-vaatimusten kirjallisuus tarkastelee?

Sekä yleisiin että EU-normeja koskeviin lainvalmisteluohjeisiin on jo pitkähkösti kuulunut velvoite esittää paitsi varsinaiset tarkoitetut sääntelyvaikutukset, myös tietyt muut vaikutukset. Nyttemmin

OM on antanut erityiset ohjeet nimenomaan säädösehdotusten vaikutusten arvioinnista. Ohjeissa edellytetään pohdittavan etukäteen myös seurannan – ja jälkikäteisarvioinnin – toteuttamista. Arviointisanastoa käyttäen kysymys on muistutuksesta siitä, että myös 'arvioitavuuden arviointi' on tähdellistä, jottei pantaisi toimeen sellaisia ratkaisuja, joita koskeva vaikuttavuuden ja muiden näkökohtien arviointi olisi vaikeaa. Kysymys kohdistuu myös niin sanottuun "ympäristövaikutusten arviointiin", englanniksi "environmental impact assessment". Sitä voidaan pitää eräänä monista arvioinnin ja sen käsitteen erityisistä laajennuksista. Muista arvioinnin laajennuksista jopa sen vakiintuneimman alan ulkopuolelle mainittakoon julkisen sääntelyn vaikutusten yleinen arviointi englanninkielistä nimikettä "regulatory impact assessment" sekä teknologian vaikutusten arviointi, vakiintuneelta englanninkieliseltä nimikkeeltään lyhyesti "technology assessment".

3.5. Raportissa tarkasteltiin muun muassa maassamme 2007-2011 istuneen hallituksen laadituttamaa strategia-asiakirjaa. Sellaista ei vuonna 2011 toimintansa aloittanut hallitus enää laadituttanut. Miten arvioit – JHTT-vaatimuksiin perehtyessäsi karttuneen tietämyksesi tuella – tuota muutosta? Millaisia nimenomaan arviointitoimintaan liittyviä syitä saattaa piillä muutoksen taustalla? Vastausvihje: ota huomioon VM:n raportti *Kohti strategisempaa, kevyempää, poikkihallinnollisempaa ja yhtenäisempää tulosohjausta* (2012).

Arvioinnin uudistustyössä paitsi lisätään uusia elementtejä, myös luovutaan joistakin entisistä elementeistä tai kevennetään niitä. Keventämistä haetaan pyrkimyksellä tehdä tulosohjauksesta entistä enemmän nelivuotisen syklin mukainen, jottei koko prosessia tarvitse käydä läpi ainakaan vuosittain. Erityisesti tämä koskee yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita, jotka useimmiten ovat luonteeltaan sellaisia, että niitä on mahdotonta saavuttaa yhden ainoan vuoden kuluessa. Arvioinnissa on myös kiinnitetty huomiota entistä strategisempaan suuntautumiseen, jotta

informaatio hallituksen tavoitteista kulkisi katkeamattomana ketjuna tasolta toiselle aina varsinaisiin toimeenpanijoihin asti ja informaatio tuloksista ja vaikutuksista päinvastaiseen suuntaan. Tulosohjaus on haluttu kytkeä tähänastista vahvemmin voimassa olevaan hallitusohjelmaan. Eräs tulosohjauksen kehittämishankkeen vastaava tavoite on se, että luodaan valtion tulostietojärjestelmään yhteinen sähköinen monivuotinen tulossopimuspohja. Strategioihin on tarkoitus kirjata vain tärkeimmät hallinnonalojen kehittämistä koskevat päämäärät, joita on tarkoitus täsmentää ministeriöiden joskin kenties myös valtioneuvoston päättämissä linjauksissa ja ohjelmissa.

4 Tuloksellisuustarkastuksen analysointitehtävä (1,5 pistettä, suositeltu ajankäyttö 40-50 min.).

Aineisto koostuu Valtiontalouden tarkastusviraston (VTV:n) tuloksellisuustarkastuskertomuksesta 8/2012, *Humanitaarinen apu*, joka saatetaan JHTT-tenttitilaisuudessa siihen osallistuvien käytettäväksi.

Tehtäväsi on soveltaa tutkintovaatimuksiin kuuluvia American Evaluation Associationin arviointistandardeja arvioidaksesi mainitun tarkastuskertomuksen.

Perehdy huolellisesti aineistoon ja vastaa sitten alla esitettyihin kysymyksiin.

(*Huom. Täydelliseenkään vastaukseen ei ollut mekaanisesti vaadittu sitä, että erikseen vastataan kuhunkin varsin moneen osioon eriytyvien standardien kohtaan. Mallivastauksen jäsentelemiseksi on alla kuitenkin ilmaistu standardien osioiden nimikkeillä – esim. 'U1' jne. – ne standardien*

kohdat, joissa asianomaisesta seikasta on kysymys. Mallivastaus on laajahko, jotta kysymyksessä olevat asiat otetaan riittävästi huomioon.)

I. Miten arvioit VTV:n tarkastusta standardien kriteerillä ’**hyödyllisyysstandardit’ (Utility Standards)**?

U1 (Liittyy arvioijatahoon).

Kysymyksessä on uskottavan ja tehtäväänsä lakiperusteisesti valtuutetun tahon, valtiontalouden tarkastusviraston, tekemä tarkastus. Viraston tekemää tuloksellisuustarkastusta ohjaa tuloksellisuustarkastuksen ohje, jossa on yksityiskohtaisesti määritelty toimintatavat. Tarkastusviraston tarkastusoikeus on määritelty virastosta annetussa laissa (676/2000) sekä lailla valtiontalouden tarkastusviraston oikeudesta tarkastaa eräitä Suomen ja EY:n välisiä varainsiirtoja. Toimintaa ohjaa viraston strategia ja pääjohtaja vahvistaa tarkastussuunnitelman. VTV:llä on hyvä asiantuntijamaine, ja sen palveluksessa on osaava, tarpeen mukaan erikoistunut, pitkälle koulutettu ja huomattavan kokenut asiantuntijahenkilöstö.

U2 (Liittyy arvioitavasta kohteesta vastuullisten tahojen luonnehdintaan arviointiraportissa)

Raportissa on hyvin tuotu esiin vastuulliset tahot kuten YK ja sen jäsenjärjestöt, Punainen Risti sekä globaalit ja muut kansalaisjärjestöt.

U3 (Neuvottelumenettely)

Tarkastuksen tavoitteena oli selvittää humanitaarisen avun hallinnointia ulkoasiainministeriössä, Suomen toimintaa ja vaikuttamista kansainvälisessä humanitaarisessa järjestelmässä, humanitaarisen avun tuloksia ja vaikutuksia sekä humanitaarisen avun ja muun kehitysyhteistyön välistä yhteyttä. Asia on kunnossa.

U4 (Arvot)

Avun lähtökohtaisena on yhteisvastuu maailman hädänalaisista ihmistä. Apua ohjaavat YK:n yleiskokouksen hyväksymät humanitaariset periaatteet, joita ovat humaanisuus, tasapuolisuus, puolueettomuus ja riippumattomuus. Humanitaarinen apu on valtionavustuslain (688/2001) tarkoittama valtionavustus. Lain 1 §:n 3 momentin mukaan valtionavustukseen, joka on myönnetty vieraalle valtiolle tai sen toimielimelle taikka valtioiden väliselle kansainväliselle järjestölle. Humanitaarisen avun määräraha sisältyy varsinaisen kehitysyhteistyön määrärahaan, ja sen osuus on määritelty momentin käyttösuunnitelmassa. – Osion kriteerit täyttyvät hyvin.

U5 (Tietojen merkityksellisyys ja tiedontarpeiden tyydyttäminen)

Tarkastuksen kriteerit on johdettu asianmukaisista lähteistä. Tarkastuksen yleisenä kriteerinä oli toiminnan tuloksellisuus: valtion varainkäytön tulee olla mahdollisimman taloudellista ja vaikuttavaa, kuten valtion talousarviosta annettu laki (423/1988) edellyttää. – Kriteeri täyttyy hyvin.

U6 (Mielekäs arviointikohteiden ja -aiheiden luonnehdinta)

Tarkastelun kohteeksi valittiin 10 ministeriön tekemää avustuspäätöstä. Suomalaisista kansalaisjärjestöistä tarkastuksen kohteeksi valittiin kaikki UM:ltä avustusta saaneet järjestöt. Huomattava osa tietoa kerättiin tarkoitusta varten laadituilla kyselylomakkeilla. Tarkastus käsitti myös myöntöpäätöksiä koskevan ja maksatuksiin ja avustusten käyttöön kohdistetun analyysin. – Kriteeri täyttyy.

U7 (Viestintä ja raportointi)

Tämän asian selvittäminen ei ole mahdollista tuloksellisuustarkastusraportin perusteella.

U8 (Huolenpito laajemmista seurauksista ja vaikutuksista)

Suomen humanitaarinen apu on sekä ihmisoikeusperusteista että tarvepohjaista. Toiminnalla on tarkoitus edistää ihmisoikeussopimuksiin kirjattuja oikeuksia. Samalla painotetaan sitä, että avustettavat ihmiset osallistuvat avustustoiminnan eri vaiheisiin ja että avunantajilla on vastuu tekemistään päätöksistä ja toimistaan kentällä. – Kriteerin voidaan katsoa täyttyvän.

II. Miten arvioit VTV:n tarkastusta standardien kriteerillä ’**toteutettavuusstandardit’ (Feasibility Standards)**?

F1 (Ohjeistus)

Tarkastus toteutettiin noudattaen VTV:n voimassa olevia ohjeita; kriteeri täyttyy.

F2 *(Menettelyjen käytännöllisyys)*

Jo yksistään tarkastusaiheesta johtuu, että kriteeri täyttyy.

F3 (Eri kriteerien tasapainottaminen)

Seuranta on oleellinen osa humanitaarisen avun toteutusta. Avun seurannassa tuen saajat voidaan jakaa kahteen ryhmään: suomalaisiin kansalaisjärjestöihin sekä YK-järjestelmän piiriin kuuluviin järjestöihin ja muihin elimiin. Ulkoasiainministeriön mahdollisuudet valvoa suomalaisten

järjestöjen humanitaarisen avun käyttöä ovat jo avustusehtojen perusteella paremmat YK:n jäsenjärjestöihin verrattuna. – Kriteerin voidaan katsoa täyttyvän.

F4 (Voimavarojen käyttö arvioinnissa)

Kysymyksessä oli ajankohtainen ja tärkeä aihe avustusten onnistumisen kannalta. Arviointiresursseja ei hukattu. – Kriteeri täyttyy.

III. Miten arvioit VTV:n tarkastusta standardien kriteerillä ’**asianmukaisuusstandardit’ (Propriety Standards)**?

(Asianomaisen arviointiohjeiston jakson ja sen osioiden luonteen johdosta osioita ei ole mahdollista erikseen luonnehtia tässä yhteydessä. Siksi esitetään vain ”oikeat” vastaukset.)

P1 Arviointi vastaa sidosryhmien tarpeita ja vaatimuksia.
P2 VTV:n vahvan virallisen aseman johdosta tätä osakriteeriä ei ole tarpeen soveltaa.
P3 VTV:llä on vahva asema; se ja VTV:tä koskevat normit turvaavat eettisyyden kriteerin mukaisesti.
P4 VTV:tä koskevat velvoitteet, sen tehtävät ja sen käytössä oleva kompentenssi turvaavat sen, että kriteeri toteutuu.
P5 läpinäkyvyyden ja tietojen julkistamisen kriteeri toteutuu hyvin.
P6 VTV:n asemaa ja toimintaa koskevat normit pitävät huolta siitä, että kriteeri toteutuu.
P7 Kriteeri täyttyy.

IV. Miten arvioit VTV:n tarkastusta standardien kriteerillä **'tarkkuusstandardit' (Accuracy Standards)**?

(Asianomaisen arviointiohjeiston jakson ja sen osioiden luonteen johdosta osioita ei ole mahdollista erikseen luonnehtia tässä yhteydessä. Siksi esitetään vain "oikeat" vastaukset.)

A1 Tarkastuksen tulokset ja johtopäätökset pohjautuvat tehtyyn tarkastustyöhön työhön. Raportissa tuodaan esille, että humanitaarisen avun tarkastustoimenpiteet ovat ne olleet tavoitteiden ja pääasiassa myös normien mukaiset. Parannettavaa löytyi kuitenkin ministeriön sisäisissä prosesseissa.

A2 Tarkastus tarjoaa informaatiota humanitaarisen apuun liittyvien toimenpiteiden toteuttamisesta ja kehittämisestä.

A3 Tarkastus tuottaa luotettavaa tietoa arviointimenettelystä sekä luotettavaa ja johdonmukaista tietoa arviointitiedon käyttötarkoituksesta.

A4 Tarkastusraportin luvussa 2.5. on hyvin tuotu esille tarkastuskysymykset, kriteerit, aineisto ja tarkastusmenetelmät.

A5 Tietohallintoa koskeva kriteeri toteutuu.

A6 Toteutuu; vrt. edellinen kriteeri.

A7 Tämä, tietynlainen johdonmukaisuuskriteeri toteutuu hyvin.

A8 VTV:n raportoinnin vakiokäytännöt tukevat kriteerin toteutumista.

V. Miten arvioit VTV:n tarkastusta standardien kriteerillä ’**arvioinnin tilivelvollisuusstandardit’ (Evaluation Accountability Standards)*?***

(Asianomaisen arviointiohjeiston jakson ja sen osioiden luonteen johdosta osioita ei ole mahdollista erikseen luonnehtia tässä yhteydessä. Siksi esitetään vain ”oikeat” vastaukset.)

E1 Tarkastuskertomus on laadittu VTV:n ohjeiden mukaisesti ja siinä on esitetty hyvin työn tavoite, toteutustapa, menetelmät, käytetty aineisto ja tulokset.
E2 Kriteeri toteutuu.
E3 Ei merkittävä kriteeri tässä tapauksessa.